

Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600

7734 STEINKJER

Svar på spørsmål om finansiering av skoleskyss når elevene ikke benytter tilbudet full ut

Utdanningsdirektoratet mottok den 11. juni 2025 en henvendelse fra Statsforvalteren i Trøndelag. I brevet fremgikk det at embetet var blitt kontaktet av Trøndelag fylkeskommune, etter en uenighet med en konkret kommune om finanseringen av skysstilbudet.

Statsforvalteren skriver at fylkeskommunen mener at kommunene må betale alle dager elever har rett skyss etter loven, ikke bare de dagene eleven velger å benytte seg av skysstilbudet. Det ble opplyst at flere elever ikke benyttet seg av rettigheten fullt ut, da de deltar på skolefritidsordning (SFO) flere dager i uken. Kommunen mente på sin side at den ikke plikter å betale for «tomme seter» og kun skal refundere betaling for de dagene elevene faktisk benytter seg av skysstilbudet etter ordinær skoletid.

Statsforvalteren viste til forskrift om sikring av skyssberettigede skolelever i buss og fylkeskommunens plikter etter denne forskriften. Videre viste statsforvalteren til at det kan gis pålegg om hvordan skoleskyssen skal organiseres og finansieres etter opplæringsloven § 28-7 fjerde ledd. Statsforvalteren vurderte imidlertid at hverken lovens forarbeider eller Utdanningsdirektoratets rundskriv om skyss løste problemstillingen.

Statsforvalteren vurderte at spørsmålet var generelt og prinsipielt viktig å få avklart, og at spørsmålet også kan ha relevans for andre tilfeller enn der eleven går på SFO.

Vårt svar

Rettslig grunnlag

Etter opplæringsloven § 4-1 første og andre ledd har elever som oppfyller avstandsvilkåret eller som har særlig farlig/vanskelig skolevei en individuell rett til gratis skoleskyss. Disse elevene har ikke rett til skyss til og fra SFO, men vil ha rett til skyss de dagene de ikke benytter seg av slikt tilbud.

Elever med nedsatt funksjonsevne, skade eller sykdom har rett til skoleskyss til og fra SFO, jf. opplæringsloven § 4-1 fjerde ledd.

Det fremgår ikke av opplæringsloven hvordan skoleskyssen skal organiseres, annet enn at skyssen må være forsvarlig og at fylkeskommunene skal organisere skoleskyssen i samråd med kommunene, jf. opplæringsloven § 28-7 fjerde ledd første setning. Videre fremgår det av bestemmelsens andre setning at statsforvalteren kan gi pålegg om hvordan skoleskyssen skal organiseres og finansieres.

Sivilombudet har i en uttalelse 23. mars 2012 kommet til at det ikke er holdepunkter for at opplæringsloven (av 1998) kan tolkes slik at den gir adgang til å stille vilkår om at skyssordningen må benyttes på faste og forutbestemte ukedager. Ombudet uttalte at «(s)elv

om jeg har forståelse for skyssmyndighetenes behov for å kunne planlegge den praktiske gjennomføringen av transporten, kan slike hensyn ikke begrense elevens rett til gratis skyss».

Vi fulgte opp Sivilombudets uttalelse i vår tolkningsuttalelse av 1. oktober 2012 (vår ref. 2011/2536). Der fastslo vi at faren for at fylkeskommunen overdimensjonerer sitt tilbud om skyss på grunn av varierende bruk av skyssen, ikke kan begrense elevens rettigheter. Videre skrev vi at fylkeskommunens forpliktelser til å tilby skyss er de samme, selv om fylkeskommunen i praksis kunne spare utgifter fordi elever deltar i skolefritidsordningen.

Selv om Sivilombudets og Utdanningsdirektoratets uttalelser knyttet seg til § 7-1 i opplæringsloven av 1998, vurderer vi at reglene om skyss i dagens opplæringslov § 4-1 i all hovedsak er en videreføring av tidligere rett. Vi vurderer derfor at uttalelsene er relevante for tolkning av dagens lov og en viktig del av rettskildebilde.

Vår vurdering

Vi avgrenser vårt svar til å gjelde finansiering av skysstilbudet til elever som har krav på dette etter opplæringsloven § 4-1 første og andre ledd.

Vi vurderer at det ikke er grunnlag for å endre vårt overfor nevnte uttalelse og vurdering fra 2012, da bestemmelsen i § 4-1 i all hovedsak er en videreføring av tidligere regler. Vi fastholder derfor at fylkeskommunene må dimensjonere tilbudet etter antall elever som rett til på skoleskyss etter opplæringsloven § 4-1, og ikke etter antallet som faktisk benytter seg av tilbudet. I forlengelsen av dette vurderer vi at kommunene plikter å betale refusjon etter personaltakst for de elevene som er innvilget skoleskyss, jf. opplæringsloven § 4-1. Dette innebærer at kommunene plikter å dekke utgifter til skoleskyss etter opplæringsloven § 28-7 tredje ledd, ut ifra hvor mange dager elevene har rett til skoleskyss etter opplæringsloven § 4-1, og ikke etter hvor mange dager elevene faktisk benytter seg av tilbudet.

Statsforvalteren kan, som embetet selv har nevnt, gi pålegg dersom dette ikke etterleves i praksis, jf. opplæringsloven § 28-7 fjerde ledd andre setning.

Vennlig hilsen

Cathrine Børnes
avdelingsdirektør

Christine Pahle Valner
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi: Øvrige statsforvaltere